Kyyjärven kunnan laaja hyvinvointikertomus 2017-2020 ja hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

Hyväksytty
Kvalt 26.4.2021 § 17

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017-2020

1. INDIKAATTORIEN JA MUUN TIEDON OSOITTAMA HYVINVOINTI 1

1.1 Lapset, nuoret ja lapsiperheet 9

1.2 Työikäiset 14

1.3 Ikäihmiset 16

2. HYVINVOINTISUUNNITELMAN 2017-2020 PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI 19

2.1. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden 2017-2020 toteutuminen: kunnan rakenteet, talous ja elinvoima 19

2.2. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: lapset, nuoret ja lapsiperheet 20

2.3. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: työikäiset (työttömät, vammaiset ja maahanmuuttajat) 21

2.4. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: ikäihmiset 23

2.5. Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksia vuosilta 2018 ja 2020 25

3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET 26

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUSTOKAUDELLE 2021-2025

4. Kuntastarategian painopisteet ja linjaukset 27

5. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja –suunnitelmat 28

6. Hyvinvointisuunnitelma 2021-2025 28

7. Suunnitelman laatijat 32

8. Suunnitelman hyväksyminen 32

Osa I VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017 - 2020

Laajassa hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan Kyyjärven väestön hyvinvoinnin kehittymistä valtuustokaudella 2017-2021.

Kyyjärven kunnan kootun hyvinvointitiedon vertailukunniksi on valittu Kannonkoski, Kivijärvi ja Karstula sekä yleisesti Keski-Suomi. Kunnat ovat olleet mukana kuntaliitoselvityksessä, kuuluvat samaan perusturvaliikelaitos Saarikkaan, joka vastaa alueen sosiaali- ja terveyspalveluista.

Hyvinvointisuunnitelman vuosille 2021-2025 laaditaan hyvinvointikertomustiedon pohjalta eri kunnan toimialojen, perusturvaliikelaitos Saarikan ja kolmannen sektorin toimijoiden yhteistyöllä. Mikäli kuntaliitos Karstulan ja Kyyjärven kesken toteutuu, kuntien hyvinvointisuunnitelmia päivitetään.

Valtuustokaudella vuotta 2020 leimasi koronaviruksen rantautuminen Suomeen. Koronaviruksen ehkäisemiseksi tehtyjen rajoitustoimenpiteiden seurauksena 65,6 % Keski-Suomen asukkaiden yhteydenpito ystäviin ja sukulaisiin vähentyi. Sen seurauksena yksinäisyyden tunne lisääntyi 38,7 %. Etätöiden tekeminen lisääntyi 52,7 % 20- 74 vuotiaista. Hoitokäynnit terveyspalveluissa eivät toteutuneet suunnitellusti Keski-Suomen alueella 29,6 % asukkaalta.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Talous ja elinvoima

Tulot

Kyyjärven kunnan verotuloissa asukasta kohti on valtuustokauden 2017- 2021 aikana tapahtunut pientä positiivista muutosta. Vuoden 2019 verotulot olivat asukasta kohti 3363 €. Vertailukuntiin nähden verotuloissa / asukas ei ole isoja eroja, mutta Kyyjärvellä ne ovat vuosittain olleet alueen suurimmat. Keski-Suomessa verotulot vuonna 2019 oli 3653 € / asukas.

Verotulot, euroa / asukas	**2017**	**2018**	**2019**
Kyyjärvi	**3195**	**3264**	**3363**
Kannonkoski	3004	2993	3214
Karstula	2926	2980	3175
Kivijärvi	3106	3163	3258
Keski-Suomi	3615	3585	3653

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Valtuustokauden 2017-2021 aikana Kyyjärven kunnan saamat tulot valtionosuuksissa asukasta kohden ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Ainoastaan vuonna 2018 tulot laskivat, mutta palasivat vuonna 2019 jälleen korkeammaksi. Kyyjärven kunnan valtionosuustulot asukasta kohden ovat vertailukunnista pienimmät. Valtionosuuksien osuus nettokustannuksista on valtuustokauden 2017-2021 aikana pienentynyt vuosittain.

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	3708	3690	3719
Kannonkoski	4235	4366	4279
Kyyjärvi	**3269**	**3089**	**3307**
Kivijärvi	4640	4374	4231
Keski-Suomi	1938	1906	1914

Valtionosuudet, % nettokustannuksista	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	57,4	55,1	45,6
Kannonkoski	58,4	58,8	54
Kyyjärvi	**48,5**	**44,2**	**32,4**
Kivijärvi	59,4	54,7	52,9
Keski-Suomi	35,2	34	32,4

Kyyjärven kunnan vuosikate kääntyi valtuustokauden 2017-2021 aikana negatiiviseksi. Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Vuonna 2019 vuosikateen määrä Kyyjärvellä oli -1156 € /asukas ja se kattoi -57 % poistoista.

Vuosikate, euroa / asukas	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	660	449	-761
Kannonkoski	996	781	-1363
Kyyjärvi	**428**	**63**	**-1156**
Kivijärvi	797	35	-1533
Keski-Suomi	500	322	97

Vuosikate, % poistoista	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	140,10	98,30	-159
Kannonkoski	103,90	98,10	-159,50
Kyyjärvi	**104**	**18,10**	**-57**
Kivijärvi	89,30	5	-271
Keski-Suomi	124,60	86,10	24,40

Valtuustokauden aikana 2017-2021 Kyyjärven lainakanta asukasta kohden on vuoden 2017-2019 tietojen perusteella ei ole muuttunut merkittävästi. Kunnalla oli lainaa 8354 € asukasta kohden, koko konsernilla lainaa 12959 €. Valtuustokauden aikana Kyyjärvellä on tehty suuria

investointeja, kuten yhtenäiskoulu-päiväkotirakennus, jonka rakentaminen ja kalustaminen on rahoitettu leasingilla. Konsernin tulokseen vaikuttavat sairaala Novan investoinnit ja Keski-Suomen verkkoholding Oy:n osakkuus.

Suhteellinen velkaantuneisuus oli Kyyjärvellä vuonna 2019 107,20 %. Suhteellinen velkaantuneisuus ilmaisee, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainakanta, euroa / asukas	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	3136	3225	3292
Kannonkoski	5911	6006	6248
Kyyjärvi	**7598**	**8334**	**8354**
Kivijärvi	4027	3853	3597
Keski-Suomi	2953	2840	3209

Suhteellinen velkaantuneisuus, %	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	47,10	50	48,80
Kannonkoski	61	61,50	63,20
Kyyjärvi	**106,70**	**119,70**	**107,20**
Kivijärvi	49,90	49,70	45,90
Keski-Suomi	55,40	55,90	58

Väestö

Kyyjärven kunnan väkiluku on pienentynyt kuluneen valtuustokauden aikana 39 kuntalaisella. Väkiluku oli Kyyjärvellä vuoden 2019 lopussa 1313 asukasta (Tilastokeskus 11/2020). Äänestysaktiivisuus vuoden 2017 kuntavaaleissa oli 66,9 %.

Väestö 31.12. (id:127)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	1408	1353	1339
Karstula	4146	4031	3949
Kivijärvi	1132	1103	1096
Kyyjärvi	**1352**	**1343**	**1313**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %	**2017**
Karstula	64,3
Kannonkoski	61,4
Kyyjärvi	**66,9**
Kivijärvi	67,8
Keski-Suomi	58

Väkiluvun pienentymisen taustalla valtuustokauden 2017-2021 aikana on negatiivinen muuttoliikenne. Kyyjärvelle on vuosittain muuttanut vähemmän uusia kuntalaisia kuin kunnasta on

muutettu pois muille paikkakunnille. Väkiluvun kehitykseen on vaikuttanut myös vähäisempi syntyvyys suhteessa vuosittain poisnukkuneiden määrään.

Kuntien välinen nettomuuttoluku 1000 asukasta kohti oli Kyyjärvellä vuonna 2019 -19,6. Nettomuuttoluku saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat).

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta (id:178)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	-0,2	-0,4	-0,9
Kannonkoski	0,7	-31,1	3,7
Karstula	-9,5	-19,1	-15,8
Kivijärvi	-21,8	-26	-2,7
Kyyjärvi	**-14,7**	**-11,1**	**-19,6**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Lähtömuuttajat, lkm (id:3197)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	46	87	63
Karstula	194	194	179
Kivijärvi	69	58	56
Kyyjärvi	**56**	**55**	**56**

Tulomuuttajat, lkm (id:3196)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	51	50	68
Karstula	150	119	121
Kivijärvi	46	30	56
Kyyjärvi	**43**	**43**	**33**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017-2021 aikana Kyyjärven väestörakenteen kehityksessä huomionarvoista on 65-vuotta täyttäneiden osuuden kasvaminen väestössä. Vastaavasti 0-15-vuotiaiden lasten osuus pienentyi. Vertailukunnissa väestörakenteen kehitys oli hyvin samansuuntaista.

Valtuustokauden 2017-2021 aikana väestörakenteessa tapahtuneet muutokset kasvattivat kunnan Demografista huoltosuhdelukua. Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttänyttä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Demografinen huoltosuhde on Kyyjärvellä Sotkanetin vuoden 2019 tilastojen mukaan 97,1. Keski-Suomessa huoltosuhde vastaavasti on 64. Kyyjärven sekä muiden vertailukuntien huoltosuhdelukua on valtuustokaudella 2017-2021 nostanut kuntien eläkeikäisten osuuden kasvaminen väestössä.

Huoltosuhde, demografinen (id:761)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	62,6	63,4	64
Kannonkoski	89	91,6	94,3
Karstula	82,3	86,3	87,6
Kivijärvi	96,5	102,8	108,4
Kyyjärvi	**84,4**	**91,6**	**97,1**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

0 - 15-vuotiaat, % väestöstä (id:166)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	17,2	17,1	16,8
Kannonkoski	14,6	14,9	14,2
Karstula	15	14,4	14,1
Kivijärvi	13,8	13,5	13,9
Kyyjärvi	**16,8**	**16,6**	**16,4**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

65 vuotta täyttäneet, % väestöstä (id:1068)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	22,3	22,8	23,3
Kannonkoski	33,5	34,5	35,6
Karstula	31,4	33	33,8
Kivijärvi	36,3	38	39,1
Kyyjärvi	**30,5**	**32,1**	**33,6**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kyyjärvellä sekä muissa vertailukunnissa syntyi valtuustokauden 2017-2021 aikana vähemmän lapsia suhteessa poisnukkuneisiin.

Elävänä syntyneet (id:1315)	**2017**	**2018**	**2019**	**Kuolleet, lkm (id:2436)**	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	5	10	9	Kannonkoski	25	28	28
Karstula	19	18	31	Karstula	70	56	57
Kivijärvi	6	12	7	Kivijärvi	19	14	14
Kyyjärvi	**8**	**16**	**11**	**Kyyjärvi**	**21**	**13**	**20**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kyyjärvi ja Keski-Suomen väestörakenne Sotkanetin vuoden 2019 tilastotietojen mukaan:

- 0-15 vuotiaat — Kyyjärvi 16,4 % — Keski-Suomi 16,8 %
- 16-18 vuotiaat — Kyyjärvi 3,1 % — Keski-Suomi 3,2 %
- 18 vuotta täyttäneet — Kyyjärvi 81,3 % — Keski-Suomi 81 %
- 65 vuotta täyttäneet — Kyyjärvi 33,6 % — Keski-Suomi 23,3 %

Kyyjärven kunta on pääsääntöisesti yksikielinen kunta, jonka asukkaat puhuvat äidinkielenään suomea. Kuntalaisista 1000 asukasta kohti kuitenkin 17,5 kuntalaista puhuu äidinkielenään jotain muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Ruotsia äidinkielenään puhuvia ei Sotkanetin 2019 tilastojen mukaan ole ollut lainkaan.

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (id:187)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	32,4	33,1	34,6
Kannonkoski	15,6	17,7	18,7
Karstula	10,6	10,7	12,2
Kivijärvi	10,6	10,9	12,8
Kyyjärvi	**11,8**	**15,6**	**17,5**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokaudella 2017-2021 Kyyjärvi vastaanotti pakolaisia 100 000 asukasta kohti keskimäärin 199,63. Tilastossa ovat mukana pakolaisten vastaanoton piiriin kuuluvat henkilöt eli kiintiöpakolaiset ja myönteisen päätöksen saaneet turvapaikanhakijat. Tilastossa ovat mukana myös perheenyhdistämisten kautta saapuneet henkilöt.

Vastaanotetut pakolaiset / 100 000 asukasta (id:2441)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	152,9	78	77,1
Kannonkoski	0		
Karstula	0	24,8	0
Kivijärvi	0		
Kyyjärvi	**295,9**	**74,5**	**228,5**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kunnan elinvoima

Kyyjärven kunnan taajama aste on 57,8 %, mikä on vertailukuntiin nähden suurin. Taajamaalueen ulkopuolella asuvien tukemiseksi Kyyjärvellä ei ole enää asiointiliikennettä. Vain Karstulan kunta järjesti asiointikuljetusta koko valtuustokauden.

Taajama-aste, %	2019
Kannonkoski	37,1
Karstula	50,6
Kivijärvi	52,2
Kyyjärvi	**57,8**

Lähde: Tilastokeskus 11.1.2021

Asuntokuntia, jonka muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt, oli Kyyjärvellä vuonna 2019 yhteensä 617 asuntokuntaa. Näistä 41,8 % oli yhden hengen asuntokuntia.

Valtuustokauden 2017-2021 aikana lapsiperheiden osuus perheistä on Kyyjärvellä hiukan vähentynyt samoin kuin vertailukunnissa. Kyyjärvellä vuonna 2019 lapsiperheiden osuus kaikista perheistä oli 28,1 %. Yhden vanhemman perheiden osuus kaikista lapsiperheistä oli 10,1 %, mikä oli vertailualueen kunnista vähiten.

Asuntokunnat yhteensä, lkm (id:2443)	2017	2018	2019	Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista (id:324)	2017	2018	2019
				Keski-Suomi	44	44,9	45,8
Kannonkoski	672	662	661	Kannonkoski	42,7	44,3	44,9
Karstula	1974	1939	1916	Karstula	39	39,3	40
Kivijärvi	539	541	541	Kivijärvi	42,9	45,3	43,3
Kyyjärvi	**622**	**620**	**617**	**Kyyjärvi**	**40,5**	**41**	**41,8**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Perheet yhteensä (id:2442)	2017	2018	2019	Lapsiperheet, % perheistä (id:179)	2017	2018	2019
				Keski-Suomi	37,3	37,1	36,8
Kannonkoski	372	355	356	Kannonkoski	30,1	27,9	27,8
Karstula	1198	1177	1149	Karstula	32,1	30,7	29,7
Kivijärvi	305	294	304	Kivijärvi	23,3	23,8	22,7
Kyyjärvi	**362**	**361**	**352**	**Kyyjärvi**	**29**	**28**	**28,1**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

	2017	2018	2019
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä			
Karstula	18,2	17,7	17,3
Kannonkoski	13,4	18,2	21,2
Kyyjärvi	**12,4**	**8,9**	**10,1**
Kivijärvi	18,3	20	21,7
Keski-Suomi	21,1	21,9	22,1

Valtuustokauden 2017- 2021 aikana ei Kyyjärven kunnan työllisten osuudessa ole tapahtunut juurikaan muutosta. Työllisiä eli 17- 75 vuotiaiden työssä olevien osuus koko väestöstä oli vuonna 2019 33,5 %.

Työlliset, % väestöstä	2017	2018	2019
Karstula	33,6	34,6	34,1
Kannonkoski	32	32,4	32,9
Kyyjärvi	**33,6**	**34,2**	**33,5**
Kivijärvi	30,9	30,2	30,6
Keski-Suomi	39,4	39,9	39,8

Kunnan Gini-kerroin vuonna 2018 oli 23,4. Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Maksimiarvo on 100. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot	**2017**	**2018**
Karstula	23,8	23,4
Kannonkoski	24,7	24,2
Kyyjärvi	**24,3**	**24,9**
Kivijärvi	21	21,3
Keski-Suomi		

Kyyjärven yleinen pienituloisuusaste oli vuoden 2018 tilastojen mukaan 15,6 %, joka vastaa koko Keski-Suomen alueen tasoa. Kunnan yleinen pienituloisuusaste kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä.

Vuonna 2018 lasten pienituloisuusaste oli 11,4 %, joka on vähän pienempi verrattuna Keski-Suomen alueen tasoon. Kyyjärvellä lasten pienituloisuusaste oli vertailukuntien matalin. Lasten pienituloisuusaste kertoo pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste	**2017**	**2018**	**Lasten pienituloisuusaste**	**2017**	**2018**
Karstula	15,5	15,9	Karstula	12	13,5
Kannonkoski	23,7	22	Kannonkoski	29	21,3
Kyyjärvi	**14,4**	**15,6**	**Kyyjärvi**	**10,6**	**11,4**
Kivijärvi	18,7	20,6	Kivijärvi	18,5	17,3
Keski-Suomi	15,7	16,1	Keski-Suomi	13	13,6

Kyyjärvellä työiässä olevasta väestöstä oli vertailukunnista vähiten, 0,9 % pitkäaikaisen toimeentulotuen piirissä vuonna 2019. Pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden kohdalta korostuu myös kasautuva syrjäytymisriski, mihin liittyvät ilmiöinä niin pitkäaikaistyöttömyys kuin kotitalouden jäsenten ylisukupolvisen syrjäytymisen riski.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (ind. 234)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	1,5	1,5	1,1
Kannonkoski	1,4		
Kyyjärvi			**0,9**
Kivijärvi	1,9	1,9	2,6
Keski-Suomi	2,8	3,1	3

Sairastavuusindeksi (ikävakioitu) Lähde: Kela / terveyspuntari

	2015	2016	2017	2018
Kannonkoski	135,7	137,8	133,6	132,5
Karstula	114,6	116,2	119,0	116,8
Kivijärvi	138,5	139,5	144,4	143,2
Kyyjärvi	**119,6**	**113,3**	**115,7**	**143,7**
Keski-Suomi	105,9	106,3	105,9	106,0

Kansantaudeista vuonna 2018 olivat yleisimpiä sydämen vajaatoiminta (204,4), sepelvaltimotauti (199,2) ja verenpainetauti (155,0). Kyyjärven indeksit näiden osalta olivat vertailtaviin kuntiin nähden suurimmat. Psykoosien (79,6) osalta Kyyjärvi jäi alle Keski-Suomen keskiarvon (105,5).

1.1 LAPSET, NUORET JA LAPSIPERHEET

Valtuustokauden 2017-2021 aikana lapsiperheiden määrä on Kyyjärvellä vähentynyt 6 perheellä. Vuonna 2019 Kyyjärvellä oli 99 lapsiperhettä.

Lapsiperheistä vuonna 2019 asui ahtaasti 43,9 %. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun.

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (id:190)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	44,5	47,4	42,3
Karstula	35,6	35,7	34,9
Kivijärvi	45,7	37,7	35,3
Kyyjärvi	**41,3**	**42,4**	**43,9**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Vuonna 2019 Kyyjärvellä oli 0-4 vuotiaita lapsia yhteensä 58 lasta. Valtuustokauden 2017-2021 aikana 0-4 vuotiaiden lasten määrä on vähentynyt 9 henkilöllä.

Kotihoidon tukea saaneiden perheiden määrä on valtuustokauden 2017-2021 aikana pysynyt melko samana. Vuonna 2019 kotihoidon tukea saaneita perheitä oli 17.

0 - 4-vuotiaat, lkm 31.12. (id:985)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	43	37	43
Karstula	144	130	120
Kivijärvi	39	38	35
Kyyjärvi	**67**	**65**	**58**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kotihoidon tukea saaneita perheitä vuoden aikana (id:2268)	2017	2018	2019
Kannonkoski	18	17	18
Karstula	57	44	40
Kivijärvi	11	10	9
Kyyjärvi	**18**	**14**	**17**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017-2021 aikana on 5-9 vuotiaiden lasten määrä Kyyjärvellä on hiukan lisääntynyt. Vuonna 2019 5-9-vuotiaita oli 85.

5 - 9-vuotiaat, lkm 31.12. (id:986)	2017	2018	2019
Kannonkoski	62	64	54
Karstula	188	173	167
Kivijärvi	46	40	41
Kyyjärvi	**77**	**85**	**85**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017 -2021 aikana 2-6 vuotiaiden ikäryhmässä ylipainon yleisyys hieman lisääntyi. Vuonna 2019 2-6 vuotiasta ylipainoisia oli 29,5 %.

Ylipainon yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla (id:3231)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	22,4	24,1	22,2
Kannonkoski	27,5	33,3	25,6
Karstula	21,4	23,6	16,4
Kivijärvi	21,1	17,6	21,4
Kyyjärvi	**23,2**	**24,2**	**29,5**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä on valtuustokaudella 2017-2021 vähentynyt 7 lapsella. Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli vuonna 2019 62,5 %. Vuonna 2018 oli varhaiskasvatuksessa poikkeuksellisen paljon lapsia, 69,9 % 1-6 -vuotiaiden ikäluokasta. Kyyjärvellä on enemmän varhaiskasvatusikäisiä lapsia kuin pienemmissä vertailukunnissa. Tämän vuoksi varhaiskasvatuksessa on enemmän lapsia, vaikka varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti oli alempi v. 2019 kuin muissa kunnissa. Varhaiskasvatukseen on osallistunut myös lapsia, joiden kotikunta ei ole Kyyjärvi.

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 1 - 6-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (id:2955)	2017	2018	2019
Kannonkoski	52,6	64	62,7
Karstula	64,9	61,6	83,8
Kivijärvi	44	52,4	78,3
Kyyjärvi	**51,1**	**69,9**	**62,5**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa osallistuneet lapset 31.12, kunnan omat palvelut	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	9	10	13
Karstula	80	76	70
Kivijärvi	7	8	19
Kyyjärvi	**33**	**43**	**36**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa osallistuneet lapset 31.12, kunnan omat palvelut (id:1831)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	21	22	18
Karstula	55	38	55
Kivijärvi	15	13	16
Kyyjärvi	**17**	**23**	**20**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Vuoden 2019 tilastojen mukaan 10-14 vuotiaita varhaisnuoria oli Kyyjärvellä 63 henkilöä ja 15-19 vuotiaita samoin 63 henkilöä. Valtuustokauden aikana 10-14 vuotiaiden ja 15-19 vuotiaiden määrä on vähentynyt yhteensä 10 henkilöllä.

10 - 14-vuotiaat, lkm 31.12. (id:987)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	87	79	76
Karstula	237	232	221
Kivijärvi	60	62	66
Kyyjärvi	**62**	**61**	**63**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

15 - 19-vuotiaat, lkm 31.12. (id:988)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	74	70	70
Karstula	228	218	216
Kivijärvi	46	41	36
Kyyjärvi	**74**	**72**	**63**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden aikana ylipainon yleisyys 13 -16 vuotiaiden ikäryhmässä on hiukan kasvanut. Vuonna 2019 ylipainoisia 13- 16 vuotiaista oli 31,3 %.

Ylipainon yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla (id:3235)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	26,6	28,6	25,8
Kannonkoski	25,6	38,2	36,2
Karstula	29,8	28	25,2
Kivijärvi		32,4	36,7
Kyyjärvi	**29,2**	**30,4**	**31,3**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017-2021 aikana on Kyyjärvellä tehty 4-9 luokkalaisille hyvinvointikyselyjä vuosittain sekä kouluterveyskysely vuosina 2017 ja 2019. Kouluterveyskyselyn tulokset ovat käytettävissä vain rajallisesti pienen kyselyyn vastanneen oppilasmäärien vuoksi. Kouluterveyskysely kevät 2019 (4.-5.lk ja 8.-9.lk), pienet vastaajamäärät vaikuttavat prosenttiosuuksiin.

Oppilaat kokivat vaikutusmahdollisuutensa koulun toimintoihin ja omaan elämäänsä hyviksi. Koululla on mahdollisuus puhua mieltä painavista asioista aikuisen kanssa. Luokan työrauha ja ilmapiiri koettiin hyviksi ja 4-5 luokkalaiset käyvät mielellään koulussa ja heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiin. Oppilaat olivat kokeneet valtakunnan tasoa vähemmän kiusaamista. 8-9 luokkalaisista oli raittiita 66,7 %, mikä oli 6 % enemmän kuin valtakunnallisesti. Kaikilla vastanneilla on vähintään yksi ystävä.

Huolenaiheita valtakunnan tasoon verrattuna kouluterveyskyselyn perusteella ovat 8-9 luokkalaisten huonompi keskusteluyhteys vanhempiin, seksuaalista ahdistelua ja häirinnän kokeminen, koulu-uupuminen ja oppilaiden mielialaansa liittyvät huolet. Monet oppilaat ovat pyrkineet vähentämään netin käyttöä onnistumatta siinä. Osa nuorista liikkuu terveyden kannalta liian vähän. Lähes puolet 4-5 luokkalaisista harjaa hampaitaan harvemmin kuin 2 kertaa päivässä. 28,6 % 4-5 luokkalaisita jätti aamupalan syömättä ja 8-9 luokklaisita lähes joka kolmannes ei syönyt koululounasta joka päivä. Moni oppilas kokee harrastuspaikkojen olevan kaukana tai harrastusten liian kalliita.

Aikaisemmin oli eniten tyytymättömyyttä koulun fyysisiin tiloihin. Koulu on toiminut uusissa tiloissa elokuusta 2018 lukien, joten tyytyväisyys tiloihin on parantunut. Uusien tilojen myötä oppilaiden kokema terveydentila on kohentunut, päänsärky ja nukahtamisvaikeudet ovat vähentyneet.

Hyvinvointikyselyiden perusteella kyyjärveläiset oppilaat ovat valtakunnantasoa tyytyväisempiä useimmilla osa-alueilla koulun olosuhteissa, koulun sosiaalisissa suhteissa sekä itsensä toteuttamisen mahdollisuuksissa. Oppilaat kokevat, että vanhemmat arvostavat koulutyötä, opettajien kanssa on helppo tulla toimeen ja heiltä saa kiitosta ja kannustusta. Useimmat oppilaat kokivat terveydentilansa hyväksi. Koulun kerhotoimintaan oppilaat toivoivat monipuolisuutta. Kerhotoiminnassa ovat painottuneet liikunta, musiikki, askartelu ja erätaidot.

Kasvatus- ja perheneuvolan asiakkaiden määrä on valtuustokauden 2017-2021 aikana lisääntynyt. Vuonna 2019 asiakkaita Kyyjärvellä oli 23. Lastensuojelun avohuollon asiakkaana vuonna 2019 oli 0- 20 vuotiaita henkilöitä yhteensä 12. Kodin ulkopuolelle sijoitettuja 0-17 vuotiaita lapsia ja nuoria Kyyjärvellä oli niin vähän, etteivät he näy tilastossa.

Kasvatus- ja perheneuvoloiden asiakkaat vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut (id:1919)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	22	10	10
Karstula	35	60	74
Kivijärvi	4	0	0
Kyyjärvi	**23**	**34**	**23**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) (id:3697)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	8	14	15
Karstula	38	39	30
Kivijärvi	10	8	8
Kyyjärvi	**13**	**7**	**12**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat (THL) (id:191)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	5	7	5
Karstula	14	11	13
Kivijärvi			
Kyyjärvi			

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Mielenterveyden ja käyttäytymisen vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 16-24 vuotiaista on valtuustokauden 2017-2021 aikana hiukan pienentynyt Kyyjärvellä. Kyseisen indikaattorin käyttämä mielenterveysdiagnoosi voi olla myös älyllinen kehitysvammaisuus (F70 - F79).

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (P)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	3	3	3,3
Kannonkoski			
Kyyjärvi		**5,2**	**4,4**
Kivijärvi			
Keski-Suomi	1,1	1,1	1,2

Valtuustokauden 2017 -2021 aikana nuorisotyöttömyys on Kyyjärvellä huomattavasti lisääntynyt. Vuoden 2018 tilastojen mukaan 17 - 24 -vuotiaista nuorista 8,1 % oli jäänyt koulutuksen ulkopuolelle.

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta (id:189)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	19,6	17,2	16,9
Kannonkoski	17,6		
Karstula	16,4	15,2	12,7
Kivijärvi	11,8	15,4	14,7
Kyyjärvi			**18,9**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (id:3219)	2017	2018
Keski-Suomi	6,5	6,8
Kannonkoski	6,5	8,1
Karstula	7,7	7,1
Kivijärvi	9,7	11,5
Kyyjärvi	**9,5**	**8,1**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

1.2 TYÖIKÄISET

Valtuustokauden 2017 -2021 aikana työllisyystilanne Kyyjärvellä ja myös kaikissa vertailukunnissa on kohentunut.

Vaikeasti työllistyvien osuus 15 - 64 vuotiaasta työvoimasta oli Kyyjärvellä 4,2 % vuonna 2019. Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, jotka liikkuvat työttömyyden, työvoimapoliittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä.

Työttömät, % työvoimasta (id:181)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	13,8	11,8	11,3
Kannonkoski	14,2	12,7	9,6
Karstula	14,6	13,1	11,9
Kivijärvi	13,2	10,6	10,3
Kyyjärvi	**12,1**	**9,7**	**9,9**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista (id:3071)	2017	2018	2019
Keski-Suomi	7,2	6	5,4
Kannonkoski	7,7	6,7	5,4
Karstula	8	7,4	6,5
Kivijärvi	6,6	4,2	4,8
Kyyjärvi	**5**	**4,7**	**4,2**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017 - 2021 aikana pitkäaikaistyöttömien osuus työttömästä työvoimasta on merkittävästi vähentynyt, mutta vastaavasti 25- 64 vuotiaan väestön mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on lisääntynyt. Tutkimusten mukaan mielenterveysperusteinen sairauspäiväraha ennustaa työkyvyttömyyseläkettä kaikkein voimakkaammin. Kyyjärvellä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25 -64 vuotiaiden osuus väestöstä on kuitenkin valtuustokauden 2017- 2021 aikana pysynyt melko samana, vuonna 2019 oli 12,6 %.

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (id:326)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	33	24,6	25,3
Kannonkoski	28	25,7	25,5
Karstula	32,7	23,3	23,1
Kivijärvi	37,9	21,7	31,7
Kyyjärvi	**25,4**	**20,4**	**15,4**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä (P)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	17,7	25,3	30,4
Kannonkoski	7,8	19,9	15,4
Kyyjärvi	**9,6**	**20,1**	**19,5**
Kivijärvi	25,1	17,3	24
Keski-Suomi	23,6	27	31

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (P)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	10,5	10,5	10,5
Kannonkoski	13,5	14,1	13,9
Kyyjärvi	**12,5**	**12,1**	**12,6**
Kivijärvi	17,3	16,9	14,2
Keski-Suomi	7,7	7,5	7,3

Työikäisen väestön perusterveydenhuollon lääkärikäyntimäärät ovat Kyyjärvellä huomattavasti suuremmat verrattuna koko Keski-Suomen lukuihin. Niiden määrä on kuitenkin vähentynyt valtuustokauden 2017 - 2021 aikana.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä (P)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	1978	1997	2103
Kannonkoski	1484	1830	1673
Kyyjärvi	**1781**	**1657**	**1670**
Kivijärvi	1471	1227	1434

Keski-Suomi	1058	1070	1030

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä (P)	**2017**	**2018**	**2019**
Karstula	2170	2279	2248
Kannonkoski	1762	1960	2009
Kyyjärvi	**2077**	**2245**	**2006**
Kivijärvi	2122	1977	1959
Keski-Suomi	1326	1335	1285

1.3 IKÄIHMISET

Kyyjärvellä erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuus 65 vuotta täyttäneistä on valtuustokauden 2017- 2021 pysynyt samana. Erityiskorvausoikeus kuvaa melko hyvin pitkäaikaissairastavuutta väestössä.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä (id:236)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	64,7	64,6	64,3
Kannonkoski	70,7	70,2	70,2
Karstula	66,8	66,8	65,8
Kivijärvi	67,8	68,3	67,4
Kyyjärvi	**70,2**	**69,4**	**69,5**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus väestössä on valtuustokauden 2017 - 2021 aikana on hiukan pienentynyt. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansioeläkkeitä. Täyttä kansaneläkettä saavien osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä.

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä (id:313)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	1,9	1,9	1,8
Kannonkoski	1,5	1,5	1,5
Karstula	2,6	2,2	2,3
Kivijärvi	2,2	2,6	2,3
Kyyjärvi	**2,4**	**1,9**	**1,8**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

65 -vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon lääkärikäyntien määrä on hiukan pienentynyt vuodesta 2017 vuoteen 2019. Kyyjärvellä 65 vuotta täyttäneiden lääkärikäyntien määrät ovat vuonna 2019 olleet vertailukuntiin melko yhteneväiset.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä (id:239)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	2143	2154	2062
Kannonkoski	2259	2325	2369
Karstula	2575	2570	2687
Kivijärvi	2788	2566	2362
Kyyjärvi	**2901**	**2624**	**2637**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kyyjärvellä on kaatumisten ja putoamisten määrä 65 vuotta täyttäneillä valtuustokauden aikana vähentynyt.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä (id:3959)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	441,7	451,3	434
Kannonkoski	404,7	469,1	550,8
Karstula	293	546,5	539,7
Kivijärvi	925,7	361,4	826,4
Kyyjärvi	**922,3**	**782**	**642,2**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kyyjärven 75-vuotta täyttäneistä kuntalaisista vuoden 2018 tilastojen mukaan 90,2 % asuu omassa kodissaan. Yksin 75 vuotta täyttäneistä kuntalaisista asuu vuoden2019 tilastojen mukaan 39,3 %.

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä (id:1570)	**2017**	**2018**
Keski-Suomi	90,3	90,7
Kannonkoski	85,5	88,3
Karstula	92,7	92,1
Kivijärvi	86,9	85
Kyyjärvi	**91,5**	**90,2**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä (id:237)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	46,4	46,4	46,1
Kannonkoski	47,8	48,8	49,3
Karstula	41,8	40,2	39,8
Kivijärvi	41,7	40,4	40,2
Kyyjärvi	**42,8**	**40,9**	**39,3**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017 -2021 aikana säännöllisen kotihoidon asiakkaina olevien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on hieman vähentynyt. Vuonna 2019 säännöllisen kotihoidon asiakkaina oli 75 vuotta täyttäneistä 24. Tästä huolimatta valtuustokauden 2017 - 2021 aikana säännöllisen kotihoidon käyttökustannukset ovat Kyyjärven osalta hieman kasvaneet.

Omaishoidontuen 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien määrä lisääntyi valtuustokauden 2017-2021 aikana on pysynyt melko samana. Vuonna 2019 oli omaishoidontuen piirissä 12 henkilöllä.

Säännöllisen kotihoidon piirissä olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	40	47	41
Karstula	109	108	101
Kivijärvi	34	36	36
Kyyjärvi	**27**	**26**	**24**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Kotihoidon käyttökustannukset yhteensä, 1 000 euroa (id:1363)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	346	325	389
Karstula	684	937	1012
Kivijärvi	374	440	456
Kyyjärvi	**215**	**239**	**258**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	10	14	12
Karstula	34	32	41
Kivijärvi	12	18	15
Kyyjärvi	**11**	**10**	**12**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Valtuustokauden 2017 - 2021 aikana tehostetun palveluasumisen asiakkaista 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on lisääntynyt. Ikääntyneiden ympärivuorokautisen asumispalvelun käyttökustannukset ovat kasvaneet myös.

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä (id:3261)	**2017**	**2018**	**2019**
Keski-Suomi	8,6	8,2	7,5
Kannonkoski	14,5	11,7	10,9

Karstula	7	7,9	2,8
Kivijärvi	13,1	15	12,3
Kyyjärvi	**8,5**	**9,8**	**10,4**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelujen nettokäyttökustannukset, 1 000 euroa (2015-) (id:3793)	**2017**	**2018**	**2019**
Kannonkoski	1549	1596	1630
Karstula	2572	2292	2449
Kivijärvi	1373	1386	1362
Kyyjärvi	**831**	**899**	**907**

© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2021

2. HYVINVOINTISUUNNITELMAN 2017-2020 PAINOPISTEIDEN, TAVOITTEIDEN JA TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Kyyjärven hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 oli kunnassa ensimmäin koko valtuustokaudelle tehty suunnitelma. Tämän vuoksi tavoitteiden toteutumista on arvioitu laajasti. Hyvinvoinnin seurannan ja arvioinnin rakenteita on kehitetty suunnitelmakauden aikana.

Kyyjärven kuntastrategian painopistevalinnat hyvinvointisuunnitelmassa 2017-2020

- Elinvoimainen ja **tasokkaat palvelut sekä harrastusmahdollisuudet** tarjoava luonnonläheinen asuinpaikka **kaiken ikäisille**.
- Tunnettu vahvasta yrittäjähenkisyydestä, jonka seurauksena kuntaan on syntynyt lukuisia uusia yrityksiä eri aloille.
- Aloitteellinen yhteistyökumppani erityisesti lähialueen verkostoituneen matkailuelinkeinojen kehittämisessä.
- Ennakkoluuloton uuden **tekniikan hyödyntäjä tiedottamisessa ja kuntalaisille suunnatuissa palveluissa.**
- Pohjoisen Keski-Suomen tunnetuin kaupallinen keskus.
- Kunta, jossa **asukkaiden yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen** ovat itsestäänselvyyksiä.
- Keski-Suomen **kaunein kuntakeskus**

2.1. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden 2017-2020 toteutuminen: kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Kyyjärven hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 oli kunnassa ensimmäin koko valtuustokaudelle tehty suunnitelma. Tämän vuoksi tavoitteiden toteutumista on arvioitu laajasti.

Päätavoite: Hyvinvointiajattelu edellä kunnan palvelujen suunnittelussa, päätöksenteossa ja toteutuksessa → terveyserojen kaventaminen

Hyvinvointiajattelu on lisääntynyt suunnitelmakaudella. Päätösten hyvinvointivaikutuksia ei ole arvioitu eikä tarkastuslautakunta ole arvioinut hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista. Terveyserot eivät ole kaventuneet. Kuntalaisia on kuultu ikäihmisten asukasraadissa. Hyvinvointikatsauksia suunnitelmakaudella on tehty ja laaja hyvinvointikertomus hyväksytään 2021.

Tavoite: Liikuntapalveluiden seuranta ja kehittäminen

Kunnassa on nimetty vastuutahoksi sivistyslautakunta. Päätösten ennakkoarviointia ei ole tehty. Kunnassa on liikunnan edistämiseen hyvin vähän henkilöresurssia. Kunta kutsuu eri yhdistyksiä yhteisiin kokouksiin eri yhteyksissä. Kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta on seurattu hyvinvointikyselyllä. Liikuntapaikoissa ei ole käyttäjäseurantaa.

Tavoite: Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistaminen

Kunta tiedottaa toiminnasta kunnan nettisivujen ja FB-sivujen kautta sekä Nopolanews-verkkolehdessä. Tiedottaminen on aikaisempaa laajempaa ja aktiivisempaa.

Tavoite: Ympäristön viihtyisyyden ja siisteyden kehittäminen

Kunta toteutti yhdessä Maaseudun sivistysliiton kanssa Hyvän mielen teot – ja Yhteiset talkoot –hankkeiden kanssa järven rantojen pajukkojen ja satama-alueen siistimistä ja pajupallon rakentaminen risteysalueelle. Osana hankkeita toteutettiin myös ns. penkkikahviloita, missä kuntalaisia osallistetiin yhteiseen kehittämiseen.

Tavoite: Palvelujen jatkuva kehittäminen ja laadunarviointi, sekä seuranta

Kunnan johtoryhmä seuraa kuntalaisten hyvinvointia, hyvinvointikertomus laaditaan ja hyvinvointisuunnitelmassa huomioidaan hyvinvoinnin edistämistarpeita.

2.2. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: lapset, nuoret ja lapsiperheet

Päätavoite: Lasten ja nuorten hyvinvointi lisääntyy
Tavoite: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuus lisääntyy

Kunta on järjestänyt liikuntakerhoja eri ikäisille lapsille ja nuorille. Myös järjestöt järjestävät liikuntamahdollisuuksia. Liikunta-aktiivisuudesta kunta saa tietoa kouluterveyskyselystä ja liikunta-aktiivisuutta arvioidaan joka toinen vuosi. Kunta on järjestänyt alle kouluikäisten liikuntakerhon. Liikuntasalivuoron ovat saaneet kaikki halukkaat ja vapaista vuoroista on tiedotettu verkkolehdessä.

Tavoite: Elinympäristön (koulu, päiväkoti, harrastetilat yms.) terveellisyys ja turvallisuus paranevat, kouluyhteistyön hyvinvointia kehitetään.

Elinympäristön terveellisyys ja turvallisuus ovat parantuneet uuden koulukeskuksen myötä. Terveellisyys- ja turvallisuuskartoitukset tehdään säännöllisesti. Kunnalla on 13 päätoimista opettajaa ja koulupsykologipalveluita 14 tuntia viikossa. Lapsiperheiden kotipalvelu on lakkautettu kesäkuussa 2019. Saarikan perheiden kotipalvelu on käytettävissä.

Tavoite: Lasten ja nuorten osallisuus ja vaikuttaminen lisääntyvät, sekä yhteistyö perheiden kanssa syvenee.

Koulussa ja päiväkodissa on käytössä sähköinen yhteydenpito huoltajiin. Varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyö on lisääntynyt uuden koulukeskuksen myötä. Lapset puheeksi -keskustelut ovat käytössä, perusopetuksessa on oppilaskuntatoimintaa. Kunnassa on valmisteltu perhekeskustoiminnan aloittamisesta ja vertaistukitoiminnan käynnistämistä. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelut on koottu palveluesitteeseen.

Tavoite: Lasten kasvun tukemista kehitetään. Henkilöstöresurssit, erityisosaaminen.

Uusi varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön ja siinä korostetaan pedagogista toimintaa. Työparityöskentely, jolla pedagogista toimintaa voidaan vahvistaa, ei ole kuitenkaan toteutunut. Päiväkodissa on yksi varhaiskasvatuksen opettaja hoitoryhmää kohden. Lisäksi varhaiskasvatuksen johtaja osallistuu osaltaan ryhmien toimintaan. Varhaiskasvatukseen ovat päässeet myös lapset, joilla ei ole Kyyjärvellä kotikuntaa kuten maahanmuuttajalapset.

Tavoite: Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi

Oppilailla on mahdollisuus osallistua ruokalistojen suunnitteluun. Oppilaille tehdään kouluruokailusta kyselyitä ja oppilaiden toiveita huomioidaan suunnitelmissa kouluruokasuositusten puitteissa. Nuoret ovat osallistuneet nuorten hyvinvointimessuille.

Tavoite: Palvelujen jatkuva kehittäminen ja laadunarviointi, sekä seuranta

Kunnassa seurataan kouluterveyskyselyn tuloksia päivittäin tupakoivien ja ylipainoisten osuutta oppilaista. Myös koulutuksen ulkopuolelle jääneiden osuutta sekä nuorisotyöttömyyden määrää. Pienten ikäluokkien vuoksi kouluterveyskyselyn tuloksia ei kaikkina kyselyvuosina ole kuntakohtaisesti saatavina.

2.3. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: työikäiset (työttömät, vammaiset ja maahanmuuttajat)

Päätavoite: Työikäisten terveys kohenee ja työelämän yli-/alikuormittavuutta ennakoidaan ja haasteisiin puututaan välittömästi.

Tavoite: Kuntalaisen vastuu omasta hyvinvoinnista

Kuntalaisia on ohjattu eri toimijoiden toimesta käyttämään Hyvis.fi ja Kanta.fi palveluita. Varsinaisia koulutustilaisuuksia ei ole järjestetty. Yritysten yhteisiä puulaakiotteluita ei ole järjestetty kunnan toimesta liikunnanohjaukseen vähentyneen henkilöresurssin vuoksi. Yrityksille ei ole ollut yhteisiä työterveyteen, -turvallisuuteen tai työhyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia. Työpaikkojen työterveyshuolto on vastannut tilaisuuksien järjestämistä.

Tavoite: Työelämän olosuhteet paranevat

Kunnan työterveyshuolto on kehittynyt työpaikkalähtöisemmäksi suunnitelmakaudella. Työterveyshuollon ja työyksikköjen yhteistyötä on kehitetty entistä enemmän ennaltaehkäisevään suuntaan varhaisen tuen ja puuttumisen varhaisen tuen ja puuttumisen mallin mukaisesti. Esimiehet seuraavat työntekijöiden työkykyyn liittyviä riskejä jatkuvasti.

Kunnan työntekijöitä ja työyhteisöjä varten on laadittu työhyvinvointisuunnitelma, jonka toteutumista on arvioitu ja sitä on päivitetty tarpeen mukaan. Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.

Tavoite: terveyttä edistävien ravitsemustottumusten ohjaus kuntalaisille

Terveyttä edistäviä ravitsemukseen liittyviä koulutuksia työikäisille ei erikseen ole järjestetty. Kuntaan ei ole perustettu ravitsemustyöryhmää.

Tavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Kaikille työttömille on tarjottu työttömien terveystarkastuksia, mutta kaikki eivät kuitenkaan ole halunneet hyödyntää tätä mahdollisuutta. Kunnassa on monialaista työllistämistyötä.
Perusterveydenhuollossa ei ole ollut vertaistukivastaanottoja. Kunnan työyksiköissä on istumista vähennetty ja hankittu säädettäviä työpöytiä ja työpisteitä lähes kaikille toimistotyötä tekeville. Työfysioterapeutti on käynyt tarkistamassa työergonomiaa ja neuvonut työntekijöitä kehon kuormitukseen liittyvissä asioissa.
Kansalaisopistolla on ollut kuntalaisten toivomia harrastekursseja. Kurssit ovat painottuneet liikuntaan, kädentaitoihin ja musiikkiin. Elämäntaparyhmätoimintaa ei ole järjestetty.

Tavoite: Elinympäristön kehittäminen ja turvallisuuden lisääminen

Kevyenliikenteen väyliä on toivottu kunnostettavan turvallisiksi liikkua ja harrastaa. Ely-keskus vastaa väylistä. Kunnan ja Ely-keskuksen yhteisiä tilaisuuksia on järjestetty mm. liikenneturvallisuustyöryhmän puitteissa. Työryhmä on kiinnittänyt huomiota myös esteettömyyteen.

Tavoite: Palvelujen jatkuva kehittäminen ja laadun-arviointi sekä seuranta

Kunnan hyvinvointisuunnitelmaa seurataan kunnan johtoryhmässä vuosittain. Tavoitteena on ollut vaikeasti työllistyvien määrän väheneminen. Tavoite on toteutunut, v. 2017 oli vaikeasti työllistyviä 5 %, vuonna 2019 4,2 %. Myös pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt. Myös pitkäaikaisesti toimeentulotukea saavien 25-64-vuotiaiden osuutta vastaavan ikäisestä väestöstä seurataan, samoin työkyvyttömyyseläkettä saavien 25-64-vuotiaiden osuutta vastaavan ikäisestä väestöstä.

2.4. Hyvinvointisuunnitelman 2017-2020 toteutuminen: ikäihmiset

Päätavoite: Ikäihmisten hyvinvointi ja palvelujen saatavuus

Hyvinvointisuunnitelmassa on painotettu kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Tavoite: Kotona asuminen koetaan turvalliseksi

Kodin esteettömyys on ollut teemana vanhusten viikolla ja vanhusten hyvinvointipäivissä, samoin kodin paloturvallisuus. Vanhusneuvoston järjestämissä tapahtumissa mukana ovat olleet kunnan liikunnanohjaaja ja Saarikan työntekijöitä asiantuntijoina (mm. fysioterapeutti, toimintaterapeutti, sairaanhoitaja). Saarikan vuonna 2019 tekemässä 75-vuotiaiden hyvinvointia edistävien kotikäyntien haastattelututkimuksen (Hehko) mukaan Saarikan alueella ikäihmisistä asuu 45 % haja-asutusalueella. Omakotitalossa asuminen on yleistä. Haastattelun mukaan 62 % koki kotinsa turvalliseksi ja toimivaksi, 94 % koki pihapiirin turvalliseksi.

Tavoite: Elinympäristö on virkkeellinen ja mahdollistaa turvallisen ulkona liikkumisen ympäri vuoden

Liikenneturvallisuustyöryhmä on tehnyt toimintaympäristön esteettömyysarviointia. Kevyenliikenteen kunnossapitoon on kiinnitetty huomiota. Kevyenliikenteen väylien varteen on suunnitelmassa esitetty riittävästi levähdyspaikkoja. Suunnitelmakaudella penkkejä ei ole laitettu keyenvliikenteen väylän varteen. Penkkejä on valmistettu ja niitä sijoitetaan väylien varteen.

Kuntosalin kalusteita on sijoiteltu uudelleen ja jonkin verrana kunnostettu, näin kuntosali palvelee ikäihmisiä entistä paremmin. Vanhusten rivitalon yhteyteen suunniteltu lisättävän virikkeellisyyttä, mm. liikkumisrata ja vihertoimintaa. Nämä eivät ole toteutuneet. Kylätuvalla on ollut asiakkaiden käytössä vanhoja tietokoneita. Puuttuvan tietoteknisen osaamisen vuoksi koneiden käytöstä on luovuttu.

Tavoite: Laadukas palveluohjaus ja ennaltaehkäisevä toiminta tukevat arjessa selviytymistä

Ikäihmisten palveluopas on laadittu vuonna 2016 ja sitä on ollut tarkoitus vuosittain päivittää ja tehdä sähköinen versio, mutta nämä eivät ole toteutuneet. Eläkeliitto on toteuttanut ystäväpalvelua.

Suunnitelmakaudella on ikääntyvien hyvinvointineuvola aloittanut toiminnan Kylätuvalla. Hyvinvointipiste toiminut n. kerran kuukaudessa 3/20 saakka. Tällöin jouduttiin koronan vuoksi laittamaan tauolle. Terveydenhoitaja on ottanut päiviin eri teemojen mukaan materiaalia tutustuttavaksi ja keskustelun pohjaksi perinteisten mittausten ym. lisäksi.

Omaishoitajien hyvinvointitarkastuksia on tehty. Palveluohjauksen kanssa on ollut tiivistä yhteistyötä. Varhaisen tuen ohjaaja tehnyt hyvinvointikyselyjä sovitusti. Kotikäyntien tarkoituksena oli pohtia yhdessä haastateltavan kanssa jaksamisen, terveyden ja toimintakyvyn ylläpitämiseen liittyviä asioita, tiedottaa palveluista ja koota tietoa tulevien palvelutarpeiden kartoittamiseksi. Lisäksi kotikäynnillä kerrottiin erilaisista palveluvaihtoehdoista ja vastattiin mahdollisiin mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Ohjaaja on ollut tarvittaessa yhteydessä omaishoitajiin myös hyvinvointitarkastusten jälkeenkin.

Kunnan liikunnanohjaaja on järjestänyt matalan kynnyksen liikuntaa ikäihmisille. "Voimaa vanhuuteen"-hakkeen (2016-2019) tiimoilta Saarikassa on toteutettu "kunnon hoitaja"-koulutuksia koti- ja palveluasumisen hoitajille koko toimintaalueella. Koulutuksessa on mm. tarkoitus saada tietoa iäkkäiden voima-ja tasapainoharjoittelusta ja liikkumiskyvyn ylläpidosta sekä Oppia käytännön harjoitteita iäkkäiden voimavarojen ja kotona selviytymisen tukemiseen. Saarikassa ollut teemana kaatumisen ehkäisy ja henkilökuntaa on käynyt siihen liittyvän verkkokoulutuksen. Saarikan palveluissa on käytössä kaatumisriskiä arvioivia lomakkeita, joiden avulla henkilökunta arvioi asiakkaiden riskiä ja riskin mukaan asetetaan tavoitteita kaatumisen ehkäisylle.

Ikääntyville on järjestetty liikunta- ja ravitsemusneuvontaa eri tapahtumissa. Saarikka ja Kyyjärven kunta on yhteistyössä vapaaehtoisten kanssa toteuttanut fyysisen kunnon mittauspäivän, jossa myös ravitsemusasiat olleet esillä. Tapahtumassa annettu lisäksi tietoa kunnan ja tiedossa olevien muiden tahojen järjestämistä liikuntapalveluista- / ryhmistä. Vuoden 2019 75v hehko-kyselyn mukaan vastaajista liikuntaa harrasti lähes päivittäin 45%, 3-5 krt viikossa 31% ja 1-2 krt viikossa 15%. Ulkoilua harrasti säännöllisesti 87%, kuitenkin 37% kertoo ulkoilun vähentyneen viimeisen vuoden aikana. Ulkoilun vähentymisen yleisimpänä syynä oli tules-vaivat, yleisimpänä polvikivut. 22% vastaajista oli kaatunut viimeisen vuoden aikana.

Tietotekniikan koulutusta on ollut kansalaisopiston kurssina. Kirjaston henkilökunta on auttanut asiakkaitaan tietotenkiikan käyttöön liittyvissä asioissa. V. 2019 75v hehkojen mukaan tietokonetta ei käyttänyt lainkaan 52%. 35% käytti tietokonetta sähköiseen asiointiin (verkkopankki, sähköposti). 65 vuotiaista 88 %

käytti tietokonetta, 88% sähköiseen asiointiin itsenäisesti ja 6 % autettuna ja 6 % ei osannut käyttää.

"Kukoistava kotihoito"-hanke on toteutunut.

Tavoite: Osallistuminen ja vaikuttaminen sosiaalisen elämän virikkeenä. Vastuu omasta hyvinvoinnista lisääntyy

Sähköiseen asiointiin ei ole järjestetty koulutusta, Mediamyllärit ja kirjaston henkilöstö on antanut tukea sähköiseen asiointiin pyydettäessä. Kansalaisraati on järjestetty, mutta ei säännöllisesti. Kunta on tiedottanut toiminnastaan ja ajankohtaisista asioista nettisivuilla, Facebookissa ja Nopolanews-verkkolehdessä. Paperista versiota tiedotteista ei ole ollut.

Äijäkerho ei ole aloittanut toimintaansa ja asiointikuljetuksia Kyyjärvellä ei viime vuosina ole ollut.

Tavoite: Laadun arviointi, jatkuva kehittäminen ja painopistealueiden valinta eri vuosille

Kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat maakunnan, kpshp-perusterveydenhuolto-osaston strategioihin ja suunnitelmiin, sekä Keski-Suomen turvallisuussuunnitelmaan.

2.5. Kuntalaisten hyvinvointikyselyn tuloksia vuosilta 2018 ja 2020

Kuntalaisille on tehty kuntalaiskyselyt vuonna 2018 ja 2020 tyytyväisyydestä omaan elämäntilanteeseen, terveyteen ja kunnassa tarjottaviin palveluihin. Kyselyiden perusteella tyytyväisyys itsetuntoon, terveyteen, luotettavien ystävien määrään, perheeseen, päivittäiseen pärjäämiseen, taloudelliseen tilanteeseen oli hiukan parempi v. 2020 kuin 2018. Harrastustoimintaan ja asuinoloihin tyytyväisyys oli vähentynyt. Asuinseudun tuottamassa hyvinvoinnissa luonnosta nauttiminen oli lisääntynyt, vaikutusmahdollisuudet itseään koskeviin asioihin ja mahdollisuudet hyvän elämän nähtiin heikentyneen. Kunnan palveluista tyytyväisyyttä oli eniten kirjasto-, koulu- ja varhaiskasvatuspalveluihin kumpanakin vuonna. Tyytymättömyys oli hieman lisääntynyt rakennettuun ympäristöön sekä vapaa-aika- ja kulttuuripalveluihin. Sosiaali- ja terveyspalveluihin tyytyväisyys oli heikentynyt huomattavasti, vastausten keskiarvo oli pudonnut 5,7, kun se oli 2018 7,7. Vanhuspalveluihin oli tyytyväisyys kuitenkin hiukan lisääntynyt. Tyytyväisyys elämään kokonaisuutena oli 8,2 v. 2018 ka 8,3 vuonna 2021.

Vastauksissa näkyy kunnan talouden tasapainottaminen ja mm. vapaa-ajan palveluiden supistaminen. Saarikan terveysasemalla tarjoamat terveyspalvelut ovat supistuneet myös. Tyytymättömyyden lisääntyminen sosiaali- ja terveyspalveluihin selittynee ainakin osaltaan supistuneilla palveluilla.

3. JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Kunnan tulee aktiivisesti seurata kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia asioita. Hyvinvoinnin seurannan rakenteita tulee edelleen kehittää. Hyvinvointitiedon hyödyntäminen ja hyvinvoinnin seuranta tulee jatkossa kytkeä entistä tiiviimmin kunnan talouden vuosikelloon. Talousarvion yhteydessä tarkennetaan hyvinvointitavoitteita ja tilinpäätöksen yhteydessä arvioidaan hyvinvoinnin tilaa. Ehkäisevään päihdetyö on osa kunnan hyvinvoinnin edistämistä. Kunnan tulee nimetä ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö ja monialainen työryhmä suunnittelemaan ja koordinoimaan ennelta ehkäisevää työtä. Ehkäisevän päihdetyöhön toimintamalli tulee laatia.

Kuntalaisten hyvinvointia voidaan lisätä edistämällä kuntalaisten hyvää arkea: luoda edellytyksiä terveellisille elämäntavoille, harrastustoiminnalle, edistää yhteisöllisyyden kokemista ja työllisyyttä. Kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta tulee edelleen kehittää. Yhteistyö kunnan eri hallinnonalojen, Saarikan ja paikallisten yhdistysten ja seurakunnan kanssa on erittäin tärkeää terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. Kunnan kireästä taloudellisesta tilanteesta huolimatta kunnan tulisi tarjota myös ennalta ehkäisevää palveluja kuntalaisille hyvinvoinnin ja terveyden tukemiseksi.

Osa II HYVINVOINTISUUNNITELMA VALTUUS-TOKAUDELLE 2021-2025

4. Kuntastarategian painopisteet ja linjaukset

Kyyjärvi on sopivan kokoinen kunta asua, olla ja elää. Kodikkuus, turvallinen elinympäristö sekä vesistöt ja kaunis rantamaisema luovat kunnasta kaikenikäisille viihtyisän asuinpaikan ja vierailukohteen. Kuntana Kyyjärvi haluaa olla: Yhteistyökykyinen –ja –haluinen, joustava ja uudistumiskykyinen, kustannustehokas ja yrittäjämielinen sekä kodikas ja turvallinen.

5. Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja –suunnitelmat

Lähde: Keski-Suomen hyvinvointistrategia 2020
https://keskisuomi.fi/wp-content/uploads/si-tes/3/2020/09/22141-Keski-Suomenhyvinvointistrategia2020.pdf

6. Hyvinvointisuunnitelma 2021-2025

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen eri toimijoiden yhteistyöllä

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Hyvinvoinnin ja terveyden aktiivinen edistäminen	Kunta seuraa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Johtoryhmä koordinoi toimintaa. Hyvinvoinnin edistäminen sisällytetään kunnan toiminnan ja talouden vuosikelloon. Kunta nimeää ehkäisevän päihdetyön vastuutahon ja ottaa ehkäisevän päidetyön toimintamallin käyttöön. Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan kaikkien toimialojen tehtävä.	TEA-viisari: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa, tavoite 70/100. Hyvinvointikertomus tehdään vuosittain Ehkäisevän päihdetyön toimintamallin valmistuminen ja käyttöönotto	Kunnanvaltuusto Kunnan johtoryhmä
Yhteistyöllä ja yhteisöllisyydellä hyvinvointia	Kunta tekee yhteistyötä Saarikan, paikallisten yhdistysten, seurakunnan ja vapaaehtoisten kanssa hyvinvoinnin edistämiseksi, yhteiset tapaamiset säännöllisesti Yhteisöllisyyden edistäminen, kaikista väestöryhmistä pidetään huolta, lapset, nuoret,aikuiset, ikäihmiset,vammaiset, maahanmuuttajat ym.	Verkostoitumista, kokoontumisia, tapahtumia, avustukset, maksuttomia kokoustiloja, tiedottaminen, tapahtumakalenteri	Saarikka, järjestöt, seurakunta, kunta, vapaaehtoiset
Kuntalaisten hyvä arki	Puitteet liikunnalle, kansalaistoiminnalle, itsensä kehittämiselle, ennaltaehkäisevätyö. (liikuntapaikat, kirjasto-kulttuuripalvelut ja harrastusmahdollisuudet kaiken ikäisille, kansalaisopisto, yhteistyö järjestöjen kanssa, työllisyyden edistäminen,	Lasten ja nuorten ylipainoisuus, koulu terveyskyselyt Perusterveydenhuollon avokäynnit	Varhaiskasvatus, perusopetus, nuoriso työllisyys, liikunta Saarikka, järjestöt

	ehkäisevä päihdetyö, yhteisöllisyyden edistäminen) Ikäihmisten asuminen kotona Tukea ikääntyneiden toimintakykyä ja turvallisuutta, jotta kotona asuminen on mahdollista mahdollisimman pitkään, mikä myös ikääntyvien oma toive.	Saarikan alueen yhteinen ikääntyvien asumisen strategia Kotihoidon asiakkaiden osuus yli 75 v. TEA-viisari: Liikunnan edistäminen kunnassa 70/100.	

Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Perheiden hyvä arki	Perhekeskuksessa matalan kynnyksen palveluita, varhaisen tuen palveluita ja tietoa palveluista, palvelukoostetta päivitetään säännöllisesti Ylisukupolvisia kohtaamisia: "satutädit ja -sedät", "varamummot ja -ukit" Vanhemmuuden tukeminen, vertaistuki, vanhempien kerhot ja tapahtumat. Saarikan perhepalvelut. Lapset puheeksi -keskustelut (neuvola, varhaiskasvatus, koulu) Oppilashuollollinen riittävä tuki Arkielämän hyvinvointiin infoa: Ravitsemuksesta, unesta, levosta, ja liikunnasta.	Perhekeskustoiminnan aloittaminen Tapahtumat Vanhempainillat, koulu ja varhaiskasvus tukena vanhemmuudessa. Palveluiden käyttö Oppilashuollon resurssointi	Kunta (varhaiskasvatus, koulu, kirjasto, vapaa-aika), Saarikka
Liikunnallisen elämäntavan ja terveyden edistäminen	Liikuntakerhoja Varhaiskasvatuksen ja koulupäivän liikunnallistamista.	Kerhotoiminta Iloa liikunnasta -toimintamallin toteuttaminen	Paikalliset järjestöt, kunta (varhaiskasvatus, koulu,

	Kannustetaan yhdistyksiä järjestämään lasten ja nuorten liikuntaa, perheliikuntaa. Tuetaan lapsia ja nuoria liikkumaan alahaisemmilla käyttömaksuilla. Perheliikuntaa, luontoliikuntaa, monipuolista harrastustoimintaa, tutustumista eri liikuntamuotoihin	Ylipainoisten lasten ja nuorten määrän väheneminen Jokaiselle lapselle harrastus, avustus harrastustoiminnan kehittämiseen	liikuntatoimi)
Nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen	Päihteettömyyden edistäminen, seksuaalisen häirinnän vähentäminen, mielenterveyden edistäminen, terveellisten elämäntapojen juurruttaminen. Riittävä oppilashuollollinen tuki ja oppilaan ohjaus tarjolla Nuorten työpajan käynnistäminen Nuorten työllistymisen edistäminen, kuntouttava työtoiminta, työpajalla ohjausta ja neuvontaa	Tietoiskut, hyvinvointitapahtumat, Kouluterveyskyselyt Kyky-pajan osallistujat Nuorisotyöttömyys vähenee, koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten osuus vähenee	Kunta (koulu, nuorisotoimi, työllisyys) 4H-yhdistys, Saarikka
Nuorten osallisuuden edistäminen	NUVA (lausunnot, osallistuminen kokouksiin, kummilutottamushenkilötoiminta)	Nuvalaisten osallistuminen kokouksiin. Kyselyt nuorille	Kunta (nuorisotoimi), 4H-yhdistys.

Työikäiset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Työllisyyden edistäminen	Toimivat työllisyyspalvelut Työpajatoiminta Työttömien terveystarkastukset	Kunnan työllisyysaste, pitkäaikaistyöttömyyden määrä	Kunta (työllisyyspalvelut, nuorisotoimi), Saarikka
Liikkuva aikuinen	Pyöräilyn edistäminen Työmatkaliikuntaan kannustaminen Liikuntakampanjat, matalan kynnyksen liikuntaryhmien käynnistäminen, tutustumista eri liikuntalajeihin Liikuntaneuvontaa Virkistysalueen kehittäminen, luontoliikunnan lisääminen	Kampanjat, tapahtumat Liikuntaryhmät	Kunta (liikuntatoimi, tekninen toimi), järjestöt , paikalliset yritykset

	Ulkoliikuntapaikat kunnossa, kevyenliikenteen väylän kunnossapito Terveysliikunnan korostaminen		

Ikäihmiset

Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit	Vastuutaho
Digiosaamisen edistäminen: hyöty ja huvi	Digitutorit, digituki, koulutusta, tiedonhakutaitojen kehittämistä Mahdollisuus aktiiviseen osallistumiseen verkossa Mähköisten palveluiden käyttäminen mahdollista	Tietotekniikkaa hyödyntävien määrä, kokee hallitsevansa käytön Koulutustilaisuudet	Kunta (kansalaisopisto, kirjasto), Saarikka, järjestöt, vapaaehtoiset
Terveellinen ja turvallinen asuinympäristö	Kotona asumisen edistäminen, esteettömyys kotona ja ympäristössä Saarikan hanke ikäihmisten asuntostartegian laadintaan Saarikan alueelle Asiointipalvelut / liikkuminen palveluiden ääreen, ystävätoiminnan edistäminen Vapaaehtoistoiminnan tukeminen ja kehittäminen Kyläyhteisön tuki, mahdolliset hankerahoitukset	Kotona asuvien yli 75 v. osuus Saarikan yli 75 vuotiaiden kyselyt Tukitoimet vapaaehtoistyölle	Kunta (tekninen toimi, vapaa-aikatoimi), vanhusneuvosto, Saarikka, yhdistykset, kylätoimikunnat, vapaaehtoiset
Hyvinvointia edistävät elämäntavat	Liikunta, ravitsemus, yhteisöllisyys ja kulttuuri, yksinäisyyden ehkäisy: tapahtumat, koulutukset, vertaistuki Digitaalisuuden hyödyntäminen: sosiaaliset kontaktit, etäjumpat yms.	Sairastavuuden väheneminen, liikunnan lisääntyminen	Kunta (kansalaisopisto, liikuntatoimi), Saarikka, järjestöt
Ikäihmisten osallisuus: kokee olevansa merkityksellinen	Asukasraati vähintään kerran vuodessa Vanhusneuvostolta lausuntoja Kunnan aktiivinen tiedotustoiminta ikäihmisiä koskevista asioista	Kokoontumisten määrä Lausunnot Kyselyt Palveluesitteen kokoaminen	Vanhusneuvosto, kunta

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7. Suunnitelman laatijat

Hyvinvointisuunnitelman laadintaan ovat osallistuneet:

Maija-Liisa Immonen, sivistysjohtaja, hyvinvointivastaava
Tiina Pelkonen, kunnanjohtaja
Marjukka Latva-Laturi, tekninen johtaja
Heli Auranen, varhaiskasvatuksen johtaja
Sanna Honkonen, rehtori
Iida Poikonen, etsivä nuorisotyöntekijä
Anna-Kaisa Manninen, Saarikan edustajana
Tarja Kesälahti, Saarikan edustaja
Tuula Härkönen, vanhusneuvoston puheenjohtaja

Suunnitelman valmisteluun on osallistunut myös Kyyjärven Kyvyn ja 4H-yhdistyksen ja seurakunnan edustajat.

8. Suunnitelman hyväksyminen